

Praktické příklady k vyplňování přehledu přestupků¹

A. Údaje za rok 2018

Příklad: *Přestupek oznámen v listopadu 2016, řízení zahájeno v březnu 2017, v květnu 2017 bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí, proti kterému bylo v červnu 2017 podáno odvolání. Rozhodnutí bylo odvolacím orgánem zrušeno a věc byla v září 2017 vrácena k novému projednání. Nové rozhodnutí, kterým byl obviněný uznán vinným ze spáchání přestupku, bylo vydáno v únoru 2018 a nabylo právní moci v březnu 2018.*

Do přehledu přestupků budou zahrnuty pouze údaje týkající se rozhodnutí, které nabylo právní moci v roce 2018 (tj. rozhodnutí bude zahrnuto do počtu pravomocných rozhodnutí o uznání obviněného vinným ze spáchání přestupku a promítne se též do počtu a druhu uložených správních trestů, popřípadě ochranných opatření atd.). Ostatní úkony (tj. podnět k zahájení řízení, zahájení řízení, počet podaných odvolání a způsob, kterým o nich bylo rozhodnuto) se v přehledu přestupků za rok 2018 nepromítnou, neboť k nim došlo v jiném roce, než za který je zpracováván přehled přestupků.

Z uvedeného vyplývá:

- v přehledu přestupků za daný rok lze zohlednit **pouze úkony, ke kterým skutečně v daném roce došlo** (tj. v přehledu přestupků za rok 2018 jde o období od 1. ledna do 31. prosince 2018), respektive skutečnosti, které v daném roce nastaly (např. nabytí právní moci),
- z hlediska vedení přehledu přestupků **není rozhodující, kdy došlo ke spáchání přestupku**,
- v případě, že přestupek je projednáván déle než jeden kalendářní rok, pak **údaje týkající se stejného přestupku mohou být obsaženy v přehledech za různé roky**,
- **pro přehled přestupků je nerozhodné, pokud je určitý úkon následně zrušen** (například v případě zrušení pravomocného rozhodnutí, kterým byl obviněný uznán vinným ze spáchání přestupku, v přezkumném řízení se do přehledu přestupků nepromítne – jinými slovy, zrušené rozhodnutí bude nadále v přehledu přestupků zahrnuto).

¹ Příklady navazují na metodickou pomůcku k přehledu přestupků, která je dostupná na internetových stránkách Ministerstva vnitra: <https://www.mvcr.cz/clanek/zakon-o-odpovednosti-za-prestupky-a-řízení-o-nich-ucinny-od-1-7-2017.aspx>.

B. Změna právní kvalifikace

V průběhu projednávání určitého skutku **může dojít i opakovaně ke změně jeho právní kvalifikace.**² V přehledu přestupků se promítne **každý úkon k té skutkové podstatě, na kterou odkazuje**, přestože takový postup bude znamenat, že ke stejnému skutku budou vykázány různé úkony k rozdílným skutkovým podstatám.

Příklad: *V oznámení o přestupku bude přestupek kvalifikován jako přestupek proti pořádku v územní samosprávě (§ 4 odst. 2 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích), ve skutečnosti však půjde o přestupek proti veřejnému pořádku spočívající v znečištění veřejného prostranství [§ 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 251/2016 Sb.].*

Oznámení o přestupku bude do přehledu přestupků vykázáno ke skutkové podstatě přestupku proti pořádku v územní samosprávě, zatímco oznámení o zahájení řízení již bude vykázáno ke skutkové podstatě přestupku proti veřejnému pořádku, pokud správní orgán vyhodnotil správně právní kvalifikaci již před zahájením řízení.

Pokud by došlo ke změně právní kvalifikaci až po zahájení řízení, bylo by i zahájení řízení vykázáno ke skutkové podstatě přestupku proti pořádku v územní samosprávě, ale pravomocné rozhodnutí, kterým byl obviněný uznán vinným ze spáchání přestupku, bude vykázáno již ke skutkové podstatě znečištění veřejného prostranství, tj. k § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 251/2016 Sb.

C. Společné řízení

Příklad: *Ve společném řízení je projednáván přestupek krádeže, přestupek rušení nočního klidu a přestupek znečištění veřejného prostranství, tj. skutkové podstaty upravené v § 8 odst. 1 písm. a) bodu 1, § 5 odst. 1 písm. d) a § 5 odst. 1 písm. g) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Přestupky byly správnímu orgánu oznámeny společně Policií ČR.*

V prvním případě se podezření ze spáchání přestupku neprokáže, a proto řízení v části týkající se přestupku krádeže bude zastaveno. Z přestupků proti veřejnému pořádku bude obviněný uznán vinným a bude mu uložen správní trest za použití absorpční zásady podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprísněji trestný, což je v daném případě přestupek znečištění veřejného prostranství, za který hrozí pokuta do 20 000 Kč. Pokuta bude ale v tomto případě uložena pouze ve výši 8 000 Kč. V přehledu přestupků se tyto skutečnosti promítnou následovně:

² Podle § 78 odst. 4 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, pokud v průběhu řízení správní orgán změní právní kvalifikaci skutku, vyrozumí o tom obviněného.

§	odst.	pism.	bod	ve znění zákona č. 178/2018 Sb.	počet podnětů k zahájení řízení o přestupku	počet odložených věcí	počet zahájených řízení o přestupku		
							oznámení o zahájení řízení	příkaz	příkaz na místě
5	1	d			1		1		
5	1	e							
5	1	f							
5	1	g			1		1		
8	1	a	1		1		1		

§	odst.	pism.	bod	ve znění zákona č. 178/2018 Sb.	počet podnětů k zahájení řízení o přestupku	počet pravomocných rozhodnutí o uznání obviněného vinným ze spáchání přestupku			počet zastavených řízení
						rozhodnutí	příkaz	příkaz na místě	
5	1	d			1	1			
5	1	e							
5	1	f							
5	1	g			1	1			
8	1	a	1		1				1

§	odst.	pism.	bod	ve znění zákona č. 178/2018 Sb.	počet napomenutí	počet pokut	celková výměra pokut (v Kč)
5	1	d					
5	1	e					
5	1	f					
5	1	g					
8	1	a	1			1	8 000

D. Příkaz

Příklad 1: Příkaz je vydán jako první úkon v řízení a obviněný proti němu nepodá odpor.

V takovém případě příkaz nabude právní moci a do přehledu přestupků se promítne následujícím způsobem:

počet zahájených řízení o přestupku			počet pravomocných rozhodnutí o uznání obviněného vinným ze spáchání přestupku		
oznámení o zahájení řízení	příkaz	příkaz na místě	rozhodnutí	příkaz	příkaz na místě
	1			1	

Příklad 2: Příkaz je vydán jako první v řízení a obviněný proti němu podá odpor.

V tomto případě bude sloupec s počtem zahájených řízení vypadat stejně jako v předchozím případě. Podáním odporu se pak příkaz ruší a řízení pokračuje. Výsledek řízení bude promítnut v příslušném sloupci, tj. například v počtu pravomocných rozhodnutí, popřípadě v počtu zastavených řízení. Není vyloučeno, že bude následně vydán další příkaz (tento v pořadí druhý příkaz by již byl příkazem po zahájení řízení, viz dále).

Příklad 3: Příkaz je vydán po zahájení řízení.

počet zahájených řízení o přestupku			počet pravomocných rozhodnutí o uznání obviněného vinným ze spáchání přestupku		
oznámení o zahájení řízení	příkaz	příkaz na místě	rozhodnutí	příkaz	příkaz na místě
1				1	

V tomto případě bylo řízení zahájeno oznámením o zahájení řízení a teprve následně byl vydán příkaz. V případě, že nebude podán odpor, nabude příkaz právní moci. Tato situace je zachycena na výše uvedeném obrázku.

Pokud by byl proti příkazu podán odpor, pak by se příkaz vydaný v průběhu řízení do přehledu přestupků vůbec nepromítl, neboť podáním odporu by byl zrušen a řízení (zahájené již dříve oznámením o zahájení řízení) by skončilo některým z jiných zákonem předpokládaných způsobů (nedošlo-li by k vydání dalšího příkazu, proti kterému by již obviněný odpor nepodal).

E. Příkaz na místě

Příkaz na místě je zpravidla vydáván jako první úkon v řízení. V takovém případě splývá zahájení řízení s nabytím právní moci rozhodnutí, kterým je obviněný uznán vinným ze spáchání přestupku. Příkaz na místě se proto promítně do obou příslušných kolonek. Ani případné zrušení příkazu na místě nemá vliv na zanesení těchto údajů do přehledu přestupků.

počet zahájených řízení o přestupku			počet pravomocných rozhodnutí o uznání obviněného vinným ze spáchání přestupku		
oznámení o zahájení řízení	příkaz	příkaz na místě	rozhodnutí	příkaz	příkaz na místě
		8			8

Přestupky řešené domluvou³ nebudou do přehledu přestupků promítnuty, neboť v tomto případě není vyslovena vina, není ukládán správní trest ani není věc odložena.

³ Od 1. 1. 2019 je domluva výslovně zmíněna v § 91 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění zákona č. 285/2018 Sb.

F. Odvolání

Příklad 1: Obviněný byl uznán vinným ze spáchání přestupku rušení nočního klidu a přestupku krádeže. Odvolal se pouze proti výroku týkajícímu se přestupku rušení nočního klidu. Odvolání se v takovém případě promítne pouze ke skutkové podstatě přestupku krádeže.

Příklad 2: Obviněný byl uznán vinným ze spáchání přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby a přestupku znevážení postavení úřední osoby při výkonu její pravomoci. Podal odvolání, v němž nevymezil, proti jakému výroku se odvolává. V tomto případě se odvolání promítne do počtu odvolání u obou zmíněných skutkových podstat, tj. § 5 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 251/2016 Sb.

Příklad 3: Obviněný byl uznán vinným ze spáchání přestupku rušení nočního klidu, přestupku krádeže a přestupku ublížení na zdraví a byla mu uložena pokuta podle absorpční zásady. Odvolací orgán výroky týkající se přestupku rušení nočního klidu a přestupku krádeže potvrdil, výrok týkající se ublížení na zdraví zrušil a řízení v této části zastavil. Zároveň snížil uloženou pokutu z 15 000 na 12 000 Kč.

V přehledu přestupků se promítne podané odvolání do počtu podaných odvolání u všech zmíněných skutkových podstat, tj. u § 5 odst. 1 písm. d), § 8 odst. 1 písm. a) bodu 1 a § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb.

U přestupku rušení nočního klidu a krádeže se pak zamítnutí odvolání promítne do statistiky obou skutkových podstat. Uložená pokuta po nabytí právní moci se zohlední u § 8 odst. 1 písm. a) bodu 1, neboť za přestupek krádeže hrozí vyšší pokuta než za přestupek rušení nočního klidu, jde tedy o přestupek závažnější pro účely uplatnění absorpční zásady.

U skutkové podstaty ublížení na zdraví se promítne výsledek odvolacího řízení ve sloupci „rozhodnutí zrušeno a řízení zastaveno“.

Příklad 4: Obviněný podal odvolání pouze do výroku týkajícího se nákladů řízení.

V tomto případě se odvolání v přehledu přestupků nepromítne, neboť se netýká žádné konkrétní skutkové podstaty, respektive posuzování přestupku.

G. Různá znění stejného ustanovení

Odpovědnost za přestupek se posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější (§ 2 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb.). Může tedy dojít i k tomu, že v roce 2018 je obviněný uznán vinným z přestupku, který spáchal v roce 2017, přičemž v mezidobí již došlo ke změně právní úpravy a příslušné ustanovení ve znění účinném v roce 2018 již neodpovídá obsahu ustanovení v roce 2017.

V takových případech je třeba přihlížet především k podobě šablony, kterou zpracoval ústřední správní úřad. Výchozí stav, k němuž jsou zpracovány jednotlivé šablony, je stav účinný k 31. prosinci 2018. V případě, že v průběhu roku 2018

(či v předchozích letech) došlo k novelizaci, která změnila právní úpravu přestupků, a ústřední správní úřad tuto novelizaci v šabloně nerozlišil, správní orgán vyplní pouze údaje k přestupkům v příslušné šabloně a přestupky projednané podle předchozích znění do přehledu přestupků nezahrne. Výjimkou by byly případy, kdy by změny měly pouze formální charakter a neměnily by obsah daného ustanovení.

Příklad 1: *Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších přestupcích, byl zrušen 1. července 2017. Přestupky proti majetku upravené v § 50 zákona č. 200/1990 Sb. jsou nyní upraveny v § 8 zákona č. 251/2016 Sb. Předchozí právní úprava byla pro pachatele příznivější, neboť v souvislosti s nabytím účinnosti nové právní úpravy došlo k navýšení horní hranice sazby pokuty. Pokud se pachatel dopustil přestupku například 5. června 2017, pak se odpovědnost (zpravidla) posoudí podle zákona č. 200/1990 Sb.*

Ministerstvo vnitra připravilo šablonu jak k zákonu č. 200/1990 Sb., tak k zákonu č. 251/2016 Sb.⁴ Rozhodující pro posouzení, k jakému ustanovení v přehledu přestupků přiřadit údaj o pravomocném rozhodnutí z roku 2018, bude odkaz na skutkovou podstatu přestupku ve výrokové části rozhodnutí, tj. zda se v něm odkazuje na § 8 zákona č. 251/2016 Sb., nebo na § 50 zákona č. 200/1990 Sb.

Příklad 2: *Zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), upravoval do 30. června 2017 správní delikty v § 17 odst. 1 a 2. Tato ustanovení byla ke dni 1. červenci 2017 kompletně přepracována.*

Vzhledem k tomu, že k tomuto zákonu byla zpracována pouze šablona vycházející ze znění zákona č. 183/2017 Sb., který nabyl účinnosti 1. července 2017, nebudou v přehledu přestupků zohledněny případné úkony, které byly činy v roce 2018 ve vztahu ke skutkovým podstatám upraveným v zákoně č. 46/2000 Sb. ve znění účinném do 30. června 2017.

Příklad 3: *Podle § 105b odst. 1 písm. d) zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že vykonává kolektivní správu, aniž jí bylo uděleno oprávnění podle § 96a. Toto znění nabylo účinnosti 1. července 2017 s tím, že jediná změna oproti předchozímu znění spočívá ve změně označení „správního deliktu“ na „přestupek“.*

Do přehledu přestupků k § 105b odst. 1 písm. d) lze promítnout i úkony konané v roce 2018, které se vztahovaly ke znění účinnému ke dni spáchání přestupku (například 15. května 2017), neboť obsah skutkové podstaty zůstal nezměněn a skutková podstata i po provedené novele by na takové jednání dopadala.

Příklad 4: *Novelou zákona o střetu zájmu č. 14/2017 Sb. došlo k výrazným změnám v právní úpravě přestupků v tomto zákoně, a to s účinností 1. září 2018.*

⁴ Pokud by Ministerstvo vnitra šablonu k zákonu č. 200/1990 Sb. nepřipravilo, pak by se údaje vztahující se k přestupkům upraveným v tomto zákoně do přehledu přestupků za rok 2018 nepromítly, přestože by správní orgány prováděly předmětné úkony v roce 2018.

V tabulce zpracované Ministerstvem spravedlnosti jsou rozlišena jednotlivá znění ve sloupci „ve znění zákona č. .../... Sb.“. Správní orgán promítne jednotlivé skutečnosti do příslušného řádku podle toho, k jakému znění příslušné skutkové podstaty se skutečnosti vztahují.

PŘEHLED PŘESTUPKŮ ZA ROK 2018				
Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů				
§	odst.	písm.	bod	ve znění zákona č. .../... Sb.
23	1	a		216/2008 Sb. (do 31. 8. 2017)
23	1	b		216/2008 Sb. (do 31. 8. 2017)
23	1	c		216/2008 Sb. (do 31. 8. 2017)
23	1	d		216/2008 Sb. (do 31. 8. 2017)
23	1	a		14/2017 Sb. (od 1. 9. 2017)
23	1	b		14/2017 Sb. (od 1. 9. 2017)
23	1	c		14/2017 Sb. (od 1. 9. 2017)
23	1	d		14/2017 Sb. (od 1. 9. 2017)

H. Kontrolní řád

Při sledování přestupků upravených v kontrolním řádu doporučujeme vycházet z toho, na základě jakého zákona je prováděna příslušná kontrola.

Příklad: Podle § 81 odst. 1 zákona č. 56/2001 Sb. při výkonu státního odborného dozoru ministerstvo, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností kontrolují plnění povinností a podmínek stanovených tímto zákonem.

V tomto případě se jedná o zákon spadající do působnosti Ministerstva dopravy. V případě, že při kontrole podle tohoto zákona orgán kontroly projedná přestupek podle kontrolního řádu, vykáže údaje k tomuto přestupku do šablony ke kontrolnímu zákonu, kterou mu zaslalo Ministerstvo dopravy.

Pozn.: V případě Ministerstva zemědělství jsou šablony ke kontrolnímu řádu navíc rozděleny podle jednotlivých oblastí spadajících do působnosti tohoto ministerstva (myslivost, rybářství, lesy).

I. Instituty ve zvláštních zákonech

V některých případech může být ve zvláštním zákoně upraven například zvláštní důvod pro odložení věci.⁵ I takové odložení věci se promítne v přehledu přestupků v počtu odložených věcí, neboť zákon č. 250/2016 Sb. nerozlišuje jednotlivé důvody odložení věci, ani to, zda k odložení došlo podle zákona č. 250/2016 Sb. nebo zvláštního zákona.

Zvláštní zákon může upravovat též zvláštní druh správního trestu nebo ochranného opatření, případně může upravovat pouze některé podmínky pro ukládání správního trestu nebo ochranného opatření podle zvláštního zákona (např. je-li zabírána určitá specifická věc).

V prvním případě bude záviset na tom, zda příslušný resort doplnil do šablony tyto zvláštní druhy správních trestů, popřípadě ochranných opatření. Pokud ano, pak údaje k těmto trestům vykáže v souladu se zaslanou šablonou. V případě, že nikoliv, pak údaje k těmto zvláštním institutům vykazovat nebude.

Pokud zvláštní zákon upravuje pouze zvláštní podmínky pro propadnutí určitých věcí, respektive zabrání určitých věcí (např. výrobků), přičemž svou povahou jde o srovnatelné instituty s obecnou právní úpravou, tj. jde stále o propadnutí věci, respektive zabrání věci ve smyslu zákona č. 250/2016 Sb., pak je možné údaje o těchto institutech zahrnout mezi (souhrnné) údaje o propadnutí věci a zabrání věci. To platí tehdy, pokud šablona neobsahuje zvláštní sloupce určené pro tyto instituty.

Příkladem může být zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. V šabloně k tomuto zákonu byly přidány následující sloupce zohledňující instituty ve speciální úpravě.

počet zakáz chovu zvířat podle § 27b odst. 1	celková délka uložených zakáz chovu zvířat (v letech)	počet propadnutí týraného zvířete podle § 27b odst. 2	počet zabrání týraného zvířete podle § 27c	počet pravomocných rozhodnutí o předběžné náhradní péči podle § 28c	počet pravomocných rozhodnutí o zvláštním opatření podle § 28a odst. 1				
					písm. a)	písm. b)	písm. c)	písm. d)	písm. e)

⁵ Srov. § 125h odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). V tomto případě je věc odložena, je-li provozovatelem vozidla uhrazena určená částka. Určená částka se stanoví ve stejné výši jako pokuta, kterou lze uložit příkazem na místě, nicméně nejde svou povahou o správní trest, neboť není vydáváno rozhodnutí, kterým by byla vyslovena vina, a proto se tato částka nezapočítává do počtu a výše pokut. Odložení věci se však zohlední v přehledu přestupků v počtu odložených věcí.